

Категорія D

Спеціальні ємності (контейнери, шафи тощо) для зберігання відходів категорії D мають бути у ЗОЗ, які використовують радіоізотопи у медичних та/або наукових цілях у будь-якому агрегатному стані, що перевищують допустимі рівні радіаційної безпеки. Такі ємності мають відповідати національним стандартам. Вимога пункту 7.31 Стандартів акредитації стосується ЗОЗ, що надають вторинну або третинну лікувально-профілактичну допомогу.

Збирайте, зберігайте, транспортуйте та видаляйте відходи категорії D відповідно до вимог законодавства України щодо поводження з радіоактивними відходами, нормами радіаційної безпеки (п. 2 розд. VII Правил № 325).

Які документи розроблювати

Пункти 7.32 та 7.33 Стандартів акредитації вимагають, щоб усі ЗОЗ мали договори на вивіз відходів категорії А та небезпечних відходів.

Також відділ з інфекційного контролю має розробити стандартні операційні процедури (СОП) щодо поводження з відходами*, а керівник ЗОЗ — затвердити їх. Вимога пункту 7.64 Стандартів акредитації стосується ЗОЗ, що надають первинну, вторинну або третинну лікувально-профілактичну допомогу.

Внесіть СОП до плану з навчання і підготовки працівників, а обов'язковість їх дотримання працівниками зазначте у посадових інструкціях. Цього вимагають не лише Стандарти акредитації, а й Порядок впровадження профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я, які надають медичну допомогу в стаціонарних умовах, затверджений Наказом № 1614.

Призначте працівника, який перевірятиме, чи дотримує персонал закладу вимог СОП. Результати моніторингу й оцінювання використовуйте, щоб удосконалити навчання і підготовку з профілактики інфекцій та інфекційного контролю. Вимога пункту 7.72 Стандартів акредитації стосується ЗОЗ, що надають первинну, вторинну або третинну лікувально-профілактичну допомогу.

*Зразки СОП:

- «Порядок поводження з медичними відходами» («Довідник головної медичної сестри» № 7/2021, с. 38);
- «Поводження з медичними відходами категорії В» («Довідник головної медичної сестри» № 3/2021, с. 31).

Тримайте поради, як запобігти надмірному накопиченню, раціонально поводитися і знешкоджувати медичні відходи, що утворюються внаслідок щеплень від COVID-19. Усі ЗОЗ, персонал яких вакцинує населення від коронавірусної хвороби, зобов'язані дотримувати вимог нової постанови Головного державного санітарного лікаря України

Оксана Грищенко,
головний редактор журналу «Довідник
головної медичної сестри»

Як утилізувати медичні відходи після вакцинації

ЗОЗ, персонал яких вакцинує населення від COVID-19, має дотримувати вимог:

- санітарного законодавства;
- КМУ на період карантину;
- Протиепідемічних заходів поводження з медичними відходами, що утворюються внаслідок проведення кампанії масової вакцинації населення від коронавірусної хвороби (COVID-19), затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 10.02.2022 № 14 (далі — Заходи).

У статті розповідаємо, як ЗОЗ мають поводитися з медичними відходами відповідно до Заходів.

Насамперед керівник ЗОЗ затверджує наказом відповідальну особу щодо поводження з медичними відходами. Вона має розробити, а керівник ЗОЗ — затвердити мінімальний перелік стандартних операційних процедур (СОП). До нього обов'язково мають входити:

- графік забирання медичних відходів у закладі для транспортування їх до місця тимчасового зберігання;
- надягання, носіння, знімання і поводження з відходами засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) у контексті поводження з медичними відходами;
- алгоритм дій під час поводження з медичними відходами*;
- алгоритм передавання небезпечних медичних відходів спеціалізованій організації, яка у встановленому законодавством порядку отримала ліцензію на поводження з небезпечними відходами та має потужності для проведення інсинерації відходів, включно з графіком передавання;
- алгоритм дій за аварійних ситуацій (наприклад, пошкодження коробки безпечного зберігання (КБЗ), перевертання візка);
- алгоритм транспортування КБЗ мобільною бригадою вакцинації.

* Зразок документа — на с. 40.

Для мобільних бригад вакцинації не потрібно затверджувати графік забирання медичних відходів.

Коли складаєте графік забирання медичних відходів, враховуйте, що транспортувати відходи по заповненню ємностей заборонено.

Відповідальна особа розробляє графік і проводить навчання, підготовку та перевірку знань працівників закладу щодо поводження з медичними відходами. Обов'язково внесіть до графіка питання:

- класифікації медичних відходів;
- правил розділення і збирання медичних відходів;
- алгоритму дій, коли ємності з медичними відходами заповнені;
- алгоритму дій у разі аварійних ситуацій.

Працівники, які транспортують та передають спеціалізованій організації небезпечні медичні відходи, мають пройти відповідне навчання, а також отримати необхідні ЗІЗ і витратні матеріали. Допускайте до роботи лише тих працівників, які пройшли навчання, підготовку та перевірку знань щодо:

- надягання, носіння, знімання і поводження з відходами ЗІЗ;
- гігієни рук;
- алгоритму дій у разі травматичних ушкоджень гострими предметами;
- алгоритму дій під час поводження з відходами;
- алгоритму передавання небезпечних медичних відходів спеціалізованій організації, включно з графіком передавання;
- алгоритму дій у разі аварійних ситуацій.

Забезпечуйте працівників мінімум місячним запасом ЗІЗ (табл. 1), а також витратних матеріалів.

ЗІЗ для працівників, що транспортують та передають спеціалізованій організації небезпечні медичні відходи Таблиця 1

Назва виробу	Кількість
Медична (хірургічна) маска	Одна маска на 2—3 год роботи
Фартух захисний від інфекційних агентів (наприклад, целофановий) одноразовий	Два фартуха на одну робочу зміну
Медичні рукавички нітрилові без тальку	П'ять пар на одну робочу зміну
Рукавички захисні від травматичних ушкоджень (наприклад, кевларові)	Одна пара на заклад

Подбайте, щоб у працівників були витратні засоби та матеріали:

- спиртовмісний антисептик для рук;
- дезінфекційний хімічний засіб із вмістом спирту етилового не менше 70% (далі — деззасіб);
- мийний засіб;
- ганчірки одноразові;

- мішки поліетиленові, стійкі до механічних пошкоджень і деззасобів (далі — мішки).

Відходи, що утворилися під час вакцинації, належать до категорії А або В (табл. 2) відповідно до Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами, затверджених наказом МОЗ від 08.06.2015 № 325.

Таблиця 2

Класифікація відходів, що утворюються внаслідок вакцинації

Категорія	Які відходи належать
А — побутові відходи	Не контактували / не забруднені біологічними рідинами або імунобіологічними препаратами (наприклад, вторинне пакування вакцини), а також утворені під час вакцинації мобільними бригадами у домогосподарствах. Однак до цієї категорії не належать: <ul style="list-style-type: none"> • використані шприци з голками, зокрема для розведення вакцини; • первинне пакування вакцини (наприклад, флакони); • первинне пакування розчинника вакцини (наприклад, ампули); • використані спиртові серветки
В — епідемічно (інфекційно) небезпечні відходи	Контактували / забруднені біологічними рідинами або імунобіологічними препаратами (далі — вакцина): <ul style="list-style-type: none"> • небезпечно гострі предмети (наприклад, голки); • небезпечні відходи (наприклад, серветки, забруднені кров'ю); • залишки / зіпсована вакцина та її первинне пакування

Із побутовими відходами працюйте відповідно до чинного законодавства щодо поводження з твердими побутовими відходами, з медичними відходами категорії В — за типовою схемою:

- збирайте у місцях безпосереднього утворення відповідно до категорії ризику (небезпеки);
- транспортуйте до місця тимчасового зберігання;
- передавайте спеціалізованій організації.

Що робити із залишками та зіпсованою вакциною, її пакуванням?

Подбайте про те, щоб запобігти крадіжкам і невідповідному використанню як на місці, так і після вивезення вакцини. Будь-які розбиті флакони збирайте у КБЗ, а місце розливу очищуйте та дезінфікуйте. На кожен розбитий флакон оформлюйте акт відповідної форми (п. 10 Заходів).

Керівник закладу зобов'язаний надати достатню кількість КБЗ у пункті щеплення*.

Відходи, які заборонено збирати у КБЗ, збирайте у мішки. У кінці робочої зміни або коли заповнили мішок раніше, щільно зав'яжіть мішок і помістіть його у ємність для вторинного пакування — мішок або контейнер, стійкий до механічних пошкоджень і деззасобів.

*Вимоги до використання КБЗ — у пам'ятці на emedsestra.mcfir.ua.

Заборонено заповнювати мішки більш ніж на 3/4 (75%) їх об'єму, а також збирати відходи в мішки протягом більш ніж 24 год.

Позначаєте ємність вторинного пакування маркуванням (біркою). Воно має містити міжнародне позначення «Біологічна небезпека» і дані про заклад:

- назва закладу;
- прізвище та ім'я особи, відповідальної за поводження з відходами;
- дата вторинного пакування.

Наповнені мішки тимчасово зберігайте у приміщенні для тимчасового зберігання відходів, що визначене типовою схемою поводження з відходами. Вторинно упаковані КБЗ зберігайте окремо від вторинно упакованих ємностей з іншими відходами, щоб вони не перемішались.

Транспортуйте відходи до приміщення тимчасового зберігання спеціально визначеним візком. Його поверхні мають бути стійкі до очищення і деззасобів.

Дезінфікуйте поверхні візка після кожного транспортування. Якщо поверхні видимо забруднені, перед дезінфекцією попередньо очищуйте їх мийним засобом.

Перед тим як передати відходи з місць тимчасового зберігання спеціалізованій організації, протріть поверхню ємностей вторинного пакування деззасобом. Витримайте час експозиції, вказаний в інструкції до засобу, але не менше 60 с.

Відповідальна особа має щодня вносити дані в електронну систему MedData для обліку відходів, що утворює ЗОЗ та передає спеціалізованій організації.

ПРИЄДНУЙТЕСЯ ДО КАНАЛУ
«МЕДИЧНА СПРАВА»

ЦЕЙ КОТИК СУМУЄ БЕЗ ВАС В TELEGRAM

У статті підказуємо, як МОЗ дозволяє оформлювати медичні свідоцтва про народження, рецепти на ліки, направлення та медичні записи у період воєнного стану

Ольга Дубина,
головний редактор Expertus: Медзаклад

Як вести первинно-облікову документацію під час воєнного стану

Спеціальний порядок ведення первинно-облікової документації під час воєнного стану встановив наказ МОЗ від 28.02.2022 № 388 (далі — Наказ № 388). На період воєнного стану медзаклади і лікарі-ФОП можуть поспілкуватися не електронною, а паперовою документацією і **видавати паперові**: медичне свідоцтво про народження, рецепт на ліки (зокрема й ті, що підлягають реімбурсації) та направлення.

Свідоцтво про народження

Щоб зареєструвати народження дитини в органах реєстрації актів цивільного стану, ЗОЗ і ФОПи, які одержали ліцензію на медпрактику за спеціальністю «акушерство та гінекологія» та надають медичну допомогу під час пологів, не формують медичні висновки про народження. Натомість **видавайте Медичне свідоцтво про народження**.

Якщо немає змоги виписати Медичне свідоцтво про народження за формою № 103/о, **видайте довідку довільної форми** (наказ МОЗ від 04.03.2022 № 407).

Застосуйте Інструкцію щодо заповнення та видачі медичного свідоцтва про народження, форма № 103/о, затверджену наказом МОЗ від 08.08.2006 № 545.

Не застосуйте Порядок ведення реєстру медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я, затверджений наказом МОЗ від 18.09.2020 № 2136.

Рецепти

Якщо лікар не має технічної змоги виписати електронний рецепт на ліки, які підлягають реімбурсації, можна виписувати рецепт у паперовій формі.

Відпускайте лікарські засоби, які підлягають реімбурсації, відповідно до виду наданого рецепта. Якщо пацієнт прийшов із паперовим рецептом,